

Remek!

Írói utószó a 2018-as kiadáshoz

Tulajdonképpen itt kezdődött minden. Nekem legalábbis. A kétezres évek elején, ami a nagy „és akkor most mi lesz? ...vagy hogyan tovább?” időszakom volt. Ahogyan rengeteg más y generációs társamnak, nekem sem volt fogalmam arról, hogy merre van az utam. Tulajdonképpen mi voltunk a „fogalmunk sincs” társaság. Bármennyire hihetetlen, de visszagondolva, az első regényem, a *Remek!* is így íródott, egy egyszerű, és elég gyakorinak számító „nem tudom, mit csináljak, nem tudom, mi lesz velem, konkrétan elképzelésem sincs a jövőmről” napon. Akkor leültem, és írni kezdtem. Nem tudatosan, nem céllal, nem tervekkel. Csak úgy. A történethez hozzátartozik, hogy nyár volt, a videóm elromlott (igen, videó, időben a VHS-korszak legvégénél járunk, valahol 2003 körül), más szórakozásom pedig nem igazán akadt, ha nem tudtam filmet nézni, így elfoglaltam magam. Megírtam ezt a könyvet, borzasztóan gyorsan, csak úgy kikíváncozott belőlem, és ennyi lett volna. Azért írom, hogy ennyi lett volna, mert konkrét céloom nem volt vele, és azokról az időkről beszélünk, amikor valaki egy kéziratral még egészen más

utat járt be, mint ma. Hiszen nem volt Facebook, nem volt insta, nem volt írói csoport, wattpad, nem volt hová feltölteni, nem volt idegen, aki elolvassa, kritizálja, szeresse, utálja... Ezek a dolgok egyszerűen nem léteztek. Egy kéziratot elolvastott a család, esetleg a közeli barátok, de kiadóhoz bekerülni vele sokkal, de sokkal nehezebb dolog volt. Szinte lehetetlen. Amikor elkészült a kötet, és a családom elolvasta, maximális támogatásukról biztosítottak, és úgy érezték, szerintük ezzel érdemes lenne kezdeni valamit. Meggyőztek, hogy forduljak a kézirattal valamelyik kiadóhoz. Én pedig fordultam. De mennyihez... A Szent Johanna gimni előtti időszakról keveset beszélek, mert eddig nem igazán volt aktuális beszélnem róla. Az nyilvánvaló, hogy azt, ahol ma tartok, a Szent Johanna giminek köszönhetem, azonban magamban mindig hozzáteszem, hogy – de a folyamatot a *Remek!* indította el, évekkel az SzJG előtt. A *Remek!*-kel megjártam, amit meg kellett, hajtottak el számtalanszor, ültem kiadóban, velem szemben egy szerkesztővel, aki elkezdte hangosan felolvasni a kéziratot, és minden mondat után megkérdezte, hogy ezt hogy érttem, vagy mit akarok egyáltalán ezzel mondani? Én meg csak megsemmisülten azt feleltem, hogy hát nem tudom... Mert nem is tudtam. Csak volt egy kéziratom, amit szórakoztató volt megírni, és bíztam benne, hogy valakinek, a nővérem és családomon kívül, még esetleg szórakoztató lesz olvasni is. Így aztán jártam a kiadókat rendületlenül. Időpontokat kértem, beküldtem a kéziratot, és vártam, hogy hívjanak. Amikor pedig hívtak, akkor mondtak dolgokat. Hogy építő volt vagy sem, azt már nem tudom megítélni, mert túl sok minden hangzott el. Mondták, hogy rossz, mondták, hogy pokoli rossz, mondták, hogy jó, de nem adják ki, mondták, hogy jó, de nem nekik, menjek máshová. Összevissza kaptam az

instrukciókat, én meg mentem tovább. Küldtek el azzal az indokkal, hogy fiatal vagyok, küldtek el azért, mert nem volt megfelelő kapcsolatom a kiadáshoz, de volt, ahol egyenesen megmondták, hogy nincs híres rokonom, így nem vagyok érdekes. Ja, és a könyvem sem. Borzalmas, de tényleg borzalmas élmények voltak, amikre ma őszinte mosollyal tudok visszagondolni, és igazán hiszem, hogy ezek az elutasítások sokat tettek hozzá az életemhez, és ahhoz, hogy ma az legyek, aki vagyok. És ami a legfontosabb, hogy ezek a negatív tapasztalatok egy pillanatig sem tántorítottak el, írtam tovább, és írok a mai napig. A *Remek!* végül talált magának egy kis kiadót, a könyv elment nyomdába, és megjelent az első regényem. Tizenkilenc éves voltam, illetve már majdnem húsz. Ott volt a könyvesboltokban, eldugva a sok ezer cím között, szinte alig találtam meg, de ott volt. Nem volt elsőpró siker, sőt, a megjelenéséről szinte senki nem tudott. Ehhez hozzátartozik az is, hogy a könyv hivatalos bemutatója tulajdonképpen elmaradt, mert az esemény előtti estén felhívtak, hogy sajnos gyorshajtásért, vagy valami hasonló dolog miatt letartóztatták a szervezőt, és sztornó az egész rendezvény, nincs, aki levezényelje. Emlékszem, már megvolt a ruhám, arra várt, hogy felvegyem, készültem egy kis beszéddel is, mindenkit meghívtam, akit csak tudtam, hiszen mégis az első könyvem megjelenéséről volt szó, aztán... Aztán lefújták. Nem baj, visszagondolva egyébként sem lett volna jó választás az a ruha. Hát, így indult a *Remek!*, és így indultam én is. Ha valaki akkor azt mondja az elmaradt bemutatóm estéjén, hogy ne aggódj, tizenhárom év múlva az új kiadáshoz az utószót tizenhét bestsellerrel a hátad mögött írod majd, biztosan nem hiszem el neki. Egyszerűen azért, mert tényleg nem volt tudatos döntés részemről, hogy író leszek, nem tud-

tam, hogy ez lesz végül az, ami a hivatásom, és teljes munkaidőben, maximálisan kitölti majd az életemet. A *Remek!* megjelenése után sem voltam biztos ebben, tekintve, hogy a könyv megjelent, és ennyi. Megjelent. Sokat nem lehetett hozzátenni, nem volt Facebook, nem volt insta, nem lehetett hová kirakni, talán csak egy kezdetleges honlapom volt üzenőfallal, ahová jórészt csak az ismerőseim írtak üzeneteket, gyakran nem is a könyvemmel kapcsolatban. A *Remek!* tehát megjelent, olyan csendesén és észrevétlenül, hogy szinte nekem sem tűnt fel, mert az életemben nem sok változást hozott, és függetlenül attól, hogy gőzerővel írtam tovább, aminek következtében nagyon hamar elkészült a történet folytatása, és más kézírataim is, még mindig ott lógott a levegőben a „mi lesz velem, mit fogok csinálni?” kérdés. Ezért elhatároztam, hogy megtanulom, ami mindig is az első számú szerelem marad az életemben, akkor is, ha soha, egyetlen percet sem töltöttem a filmes szakmában. Elmentem forgatókönyvírást tanulni, és komolyan is gondoltam. Abszolút filmsként szerettem volna látni magam a jövőben, sőt, egyenesen célom volt. Aztán, miközben tanultam, és filmes jövőt terveztem, írtam tovább a regényeket, majd az egymást követő kéziratok egyike más lett, mint a többi, mert ott már több rész alakult ki a fejemben, egy konkrét sorozat. A kéziratot giminapló címen mentettem el, a történet pedig a Szent Johanna gimi volt, és attól a pillanattól kezdve teljesen felborult az életem, és soha többé nem volt kérdés számomra, hogy maradok a regényeknél, így a filmes álmom szertefoszlott, de nem bánom, mert mindenkinek kell egy megvalósulatlan álmom... Nekem is van egy. És azt hiszem, az akkori önmagam, a naivitást, az álmodozást és a valóra nem váltott álmokat akaratlanul is ott hagytam *Remek!*-ben, benne van, bele-

REMEK!

írtam, úgy, hogy akkor nem is tudtam róla. Elsőkönyves szerzőknek gyakran mondják, hogy a főszereplőjük nagyon hasonlít rájuk, amit nem cáfolok, ez szerintem is így van. A *Remek!*-ben ott vagyok én, ott vannak a kétezres évek, és ott vannak a későbbi köteteimben megjelenő elemek alapjai is. Amikor írtam, akkor a jelen volt, ma meg, tizenhárom évvel később már szinte nosztalgikus. Benne van a filmek iránti imádatom, a mozi, VHS/DVD korszak, és minden, ami a net előtt volt. Mármint, nem is a net előtt, ez nem jó kifejezés, mert net már volt, használtuk is. Közösségik nem voltak, és ez óriási különbség. Ezer évnek tűnik, de akkor valóban kollektív elfoglaltság volt videotékába járni, filmeket kölcsönözni, egyszerűen központi helyszín volt szinte mindenki életében. Könyvtár, mozi, téka. Ennyi. Volt már net, de nem úgy. Nehéz elképzelni a Facebook, Insta és hasonló oldalak előtti időszakot, főleg azoknak az olvasóimnak, akik kétezer környékén születtek. Pedig elvöltünk akkor is. Csak kicsit komplikáltabb volt minden. Ha filmet akartál, akkor elmentél érte. Voltak kísérletek, különböző letöltésekkel (bőven a torrent előtt), de ez inkább zenékben nyilvánult meg, azt töltögettük. Filmet túl hosszú idő volt leszedni, ráadásul gyakran meglepődött az, aki végül megnyitotta, mert... Nem mindig azt tartalmazta, amit szeretett volna. Taroltak a chatek, voltak, akiknek sosem tudtuk meg az igazi nevét, hiába beszélgettünk egymással sokat, akkor is gandalf0912 marad az emlékeinkben. Már alakult a privát szféra, de azért nem volt annyira jellemző a saját gép, és gyakran elhangzott chatelés közben a hátunk mögül, hogy „ez kicsoda?” Mert valaki a vállunk felett simán beleolvasott a beszélgetéseinkbe. CD-t írtunk a kedvenc számainkkal, és amikor a discmant leváltotta az mp3 lejátszó (nem iPod, hanem mp3 player), akkor

azok borzasztóan ízléstelenül színesek voltak, vagy éppen nehéz volt kitalálni, hogy egyáltalán micsoda. Ezt onnan tudom, hogy amikor a repülőn megkérdeztem a légiutas-kísérőt, hogy „elnézést, ezt használhatom?” és felmutattam neki a kis téglalap alakú kétgombos izémet, akkor megrettenve azt válaszolta, hogy „attól függ, mi ez”. Csak a zenelejátszóm volt, de inkább elraktam. Taroltak a különböző randioldalak (nem tinder app, hanem rendes honlap), amik nem minden esetben rejtették el a felhasználót, ezért korai trollkodásnak számított ott nézelődni regisztráció nélkül, aztán ezt jól kibeszélni a társasággal. Vártunk számokra, hogy leadja a zene-csatorna, képesek voltunk órákig nézni, van klip, amit annyiszor láttunk, hogy a mai napig minden apró részletet el tudunk mondani róla. Programfüzeteket bújtunk, a moziműsört a *Pesti Est*ből néztük ki, és amikor kiválasztottuk, rohantunk, hogy odaérjünk. Komoly fejtörést okozott a telefonon a csengőhang választása, egyszerűen tükröznie kellett a személyiségünket, és muszáj volt megmondania rólunk minimum a kedvenc zenekarunkat, de ha lehet, még a kedvenc számunkat is. Nem tudom összeszámolni, hogy hány felesleges órát töltöttem azzal, hogy kiválasszam a kedvenc számomat, megvágjam a legjobb résznél valami béna programmal, és visszatöltsem a telefonomra csengőhangnak. Arra emlékszem, hogy elvoltam vele. Óriási nézettséggel mentek a valóság show-k, és emberek tényleg ma már ritkán látott népszerűségre tehettek szert csupán annyival, hogy beköltöztek egy házba. Rajongtak értük, komolyan rajongtak. A metrón a könyvesplakátok alatt feltartott kézzel olvastuk a menőnek számító könyveket. Coelho például akkor volt igazán sláger, minden második embernél a *Veronika meg akar halni* volt látható. Ez bőven a Facebook-idézetes oldalak és a citatum

előtti időkben volt, akkor egyébként még kifejezetten trendi volt Coelho, talán egyfajta pre-hipszter közösség találta meg elsőként. Ezt onnan tudom, hogy egy ismerősömnél még azelőtt láttam, hogy bárki hallott volna róla, és ő mindenben megelőzte a trendeket, valamint kizárólag csak addig érdekelte minden, amíg nem lett populáris. Neki például ez volt a hobbija, hogy különnc. Népszerű volt nyilvános helyen olvasni, a telefonnyomkodós idő előtt mindenki vagy olvasott, vagy zenét hallgatott, de az komplikált volt, lemerült az elem, az aluljáróban kapható pedig soha nem működött, pénzkidobás volt. Szóval csak ült mindenki a metrón egymással szemben olvasva, nálam King-könyv, másnál Coelho, és akkor így némán megbeszéltük a dolgokat. Én egy „aha, szóval te ilyen spirituális gondolkodó típus vagy” pillantással néztem rá, ő meg egy „aha, szóval te azt gondolod, hogy egy rongyosra olvasott, megsárgult *Ragyogástól* vagy egyéniség...” nézéssel sajnált le. Sose derül ki, hogy melyikünknek volt igaza, és én amúgy is leszálltam a Deákon. A mobilokkal egyébként nem lehetett netezni, csak telefonálni, vagy üzenni, aztán amikor lefogyott az egyenleg, akkor már azt sem. Akkor csak úgy volt az embernél egy telefon. Hihetetlenül mentek a filmek, utólag az IMDB-t böngészve kiderült, hogy tényleg mindent megnéztünk. Mindent. Moziban és DVD-n is. Visszagondolva, csakúgy, mint a velem egykorúaknak, sok minden hiányzik azokból az időkből, mert bár tökéletesen kényelmes ma a világ, voltak dolgok, amikért szerintem megérte egy kicsit megmozdulni. Ha egyet kellene mondanom, amiért igazán fáj a szívem, az a videó-DVD kölcsönzés vagy vásárlás. És nem azért, mert nem élvezem ki százszázalékosan az egy kattintás nyújtotta kényelmet, hogy bármikor bármi elérhető, vagy hogy eredeti nyelven láthatom azokat a fil-

meket, amiknek a szinkronját kívülről fújom. Ezeknek mind örülök. A kollektív élmény azonban hiányzik az egészből, az valahogy eltűnt azzal, hogy mindenki a saját telefonján, tabletjén, laptopján nézi azt, ami őt érdekli, ha pedig befejezte, gyorsan elindít valami mást, és ettől olyan elmagányosodottnak tűnik az egész. Túl gyors, és mintha elveszne az élmény. Szerettem unalmamban órákat nézelődni a filmek között, akár a tékában, akár egy Media Marktban, elolvasni mindennek a tartalmát, amit a kezembe vettem, átnézni a másik sorba, hogy az a srác vajon mit vesz fel, és ő is megnézi, hogy én mit választottam. Aztán visszamenni ugyanabban az időpontban, reménykedve, hogy megint ott lesz, vagy csak téblábolni a sorok között, hátha újra megpillantom random módon. Nincs Facebook-profil, nincs insta, nem lehet nyomozni, az iwiw használhatatlan név, vagy bármilyen adat hiányában, és csak annyit tudok róla, hogy *A srác a Rettenhetlennel a kezében*. (Ez egyébként milyen jó cím lenne). Azt hiszem, azokból az időkből a legtöbb plátói szerelem ilyen neveken fut: srác fehér pólóban a 4-es 6-oson, aki leszállt a Blahán és soha többet nem láttam. Vagy éppen a srác a mozi-
ból, aki a haverjaival volt, és bement az ötös terembe, aztán többé nem láttam, de nem baj, mert amúgy sem működött volna a dolog, hiszen ő *Tomb Raider 2*-t nézett, én pedig sokkal kifinomultabb ízléssel rendelkezem, és a *Kill Bill 2*-re mentem. Határozottan válóok. És majdnem mindenkinek volt plátói szerelemként a srác a tékából, akiről semmit nem lehetett tudni, csak azt, hogy időnként megjelenik, kivesz egy filmet, és elmegy. Ennyi. Aztán faggatni a tékás dolgozót, hogy ő mit tud, sőt, vele egyébként is érdemes volt jóban lenni, mert rajta múlt, hogy mikor kapsz meg egy filmet. A kétezres évek elején lévő hierarchia, amikor a tékás a haverjai-

nak tette félre az újdonságokat, hiába szóltál időben, és foglaltad le. Nem érdekelte. A szemét! Ezer történet, ezer megmosolyogtató hülyeség, ami akkor valahogy annyira hétköznapi volt, hogy fel sem tűnt, aztán egyszercsak vége lett, elmúlt, és ilyen már soha többet nem lesz. Valamikor ezekben az időkben íródott a *Remek!*, és nagyjából ezekről a dolgokról szól, semmi többről. Egy lányról, a barátairól, egy nyárról, céltalanságról, a jövő kereséséről, álmokról, abszurd helyzetekről, amik túlzásnak tűnhetnek, de egyáltalán nem biztos, hogy azok, és filmekről. Baromi sok filmről.

Örülök az új kiadásnak, mert ez a könyv a mai napig rengeteget jelent nekem, és büszke vagyok rá. Mert ez volt az első regényem. Aminek a főszereplője szándékosan a Linda nevet kapta, egy pillanatig sem volt kérdés, hogy így nevezem el a nővérem miatt, pedig egyáltalán nem hasonlít a karakterre. Ez volt a nagymamám kedvenc könyve tőlem, akármi mást írtam, nem érdekelte (még a Szent Johanna gimi sem), állandóan csak a *Remek!*-kel foglalkozott. Bármit megadnék azért, hogy láthassa az új kiadást, és hogy tudja, a többi könyvem sikere ellenére sem felejtettem el, hogyan is kezdődött minden. Azt hiszem, erre nagyon büszke lenne. A *Remek!* volt az a könyv, amit elsőkönyves szerzőként a nővéremmel felraktunk a könyvesbolti toplista első helyére, pedig köze sem volt a helyezéshez, és maximum néhány percig lehetett ott, amíg a dolgozók észre nem vették, hogy valami nem stimmel. Nem baj, valamennyi ideig ott volt, és ennek örültünk, miközben kirohantunk az üzletből. Ez volt az a könyv, amit odaadtunk Gerlóczy Mártonnak a reptéren, ahol teljesen véletlenül a mellettünk lévő asztalnál ült. Ez nagyjából a borzasztóan sikeres *Igazolt hiányzás* megjelenése után történt két évvel, és hihetetlenül örültem a találkozás-

LEINER LAURA

nak (nagy dolognak számított, ő volt az író a tv-ből), valamint annak, hogy adhattam neki egyet az én könyvemből. Komolyan évekig azt hittem, hogy talán otthagya valahol, vagy nem tudom, nem érdekelte, amikor nemrég küldött egy képet arról, hogy még mindig megvan neki a kötet. Szép emlékek, és szerencsére annyi van belőle, hogy elbírna egy külön könyvet is. Talán majd egyszer. Ezerféleképpen kötődöm a *Remek!*-hez, és minden hibájával együtt szeretem, őszintén szeretem, mert amikor elromlott a videóm, és egy spirálfüzetet kinyitva, tollal írni kezdtem egy különös, de szerethető társaságról, egy filmőrült lányról, egy kis videotékáról, és a kétezres évekről, akkor még fogalmam sem volt arról, hogy megváltozik tőle az életem.

Leiner Laura